

جلسه فرماندهان سپاه تحریم تسلیحاتی و تجهیزات ایران

تنظیم‌کننده پیاده‌شده نوار: ید... ایزدی*

	<p>نحوه تأمین تجهیزات نظامی نیروهای مسلح از مشکلات پیشروی جمهوری اسلامی در طول ۸ سال جنگ تحمیلی بود. اعمال تحریم‌های تسلیحاتی شدید از سوی امریکا و بسیاری از کشورهای اروپایی و محدودیت‌های منابع ارزی در اقتصاد جنگی مهم‌ترین مانع دستیابی به بخش سلاح‌های مورد نیاز نیروهای مسلح ایران است.</p> <p>گفت‌وگوهای انجام شده بین فرمانده کل سپاه با مسئولان وزارت سپاه و افراد اصلی لجستیک سپاه پاسداران در آخرین ماه‌های جنگ بیانگر ناچاری سپاه به روی آوردن به خرید تسلیحات هوایی تکنولوژی نه چندان مطلوب از برخی کشورهای اروپای شرقی و از سوی دیگر فشار شدید امریکا به بعضی کشورهای آسیایی مانند چین و ژاپن برای خودداری از معامله با ایران در این زمینه‌ها و روی آوردن به تولید داخلی تسلیحات تنها پاسخگوی بخش کمی از نیروهای مسلح است.</p>	چکیده	
--	---	-------	--

مقدمه

روی آوردن به سلاح‌های ساخت کشورهای شرقی، تولید بعضی تجهیزات و قطعات در داخل کشور از جمله راه‌هایی بود که تا حدی نیازها را برآورده می‌کرد.

گفت‌وگوی فرمانده کل سپاه با مسئولان وزارت سپاه و مسئولان لجستیک سپاه در بیستم فروردین ۱۳۶۷ (سال پایانی جنگ) نشان می‌دهد که سپاه پاسداران پس از ۸ سال جنگ کماکان در تهیه این امکانات با چه دشواری‌هایی مواجه است. امکاناتی که در مقایسه با تجهیزات پیشرفته‌ای که دولت‌های غربی و شرقی در قبال دلارهای نفتی کشورهای عربی حامی رژیم عراق در اختیار این کشور قرار می‌دهند از اهمیت چندانی برخوردار نیست.

تأمین نیازهای تسلیحاتی نیروهای مسلح ایران در دوران دفاع مقدس یکی از دغدغه‌های اصلی مسئولان سیاسی و نظامی کشور در این ۸ سال بود. تحریم تسلیحاتی جمهوری اسلامی توسط امریکا و هم‌پیمانان اروپایی‌اش و جلوگیری از دسترسی ایران به تجهیزات نظامی را با مشکل مواجه کرده بود. لذا مسئولان در شرایط سخت اقتصادی دوران جنگ و کمبود منابع ارزی ناشی از کاهش صدور نفت که به علت بمباران پایانه‌های نفتی توسط عراق به وجود آمده بود ناگزیر بودند تا بخشی از نیازهای تسلیحاتی نیروهای مسلح را که عمدتاً در انحصار دولت‌ها و شرکت‌های غربی بود، با قیمتی بالاتر و گزاف از برخی واسطه‌ها خریداری کنند.

* نویسنده و راوی مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

خرید هواپیما از رومانی و بالگرد از لهستان

محسن رفیق دوست: با آقازاده [وزیر نفت] صحبت کردیم بعضی از کشورها را برای معامله سلاح معرفی کند که فعلاً لهستان، رومانی، یوگسلاوی، برزیل و آرژانتین را گفته که باید برویم همراه با هیئت. گفت که [باید] سقف معاملات مشخص شود. هواپیماهای جدیدی گرفته ایم.*

محمود احمدپور: یک تیم فرستادیم رومانی هواپیمای بمبافکن خریداری کنند. قرارداد خرید هواپیما مثل ماشین نیست خیلی پیچیده است به علت این که ۷-۸، ۱۰ جزء تخصصی دارد. از نظر کارشناسی کار زیاد می برد. لذا بچه ها رفتند بازدید کردند و هواپیمای خیلی خوبی انتخاب شده است. این هواپیما ۶ پرواز داشت بمب های ۱۵۰۰ کیلویی می اندازد سه برابر این جا (نقطه ای را در اطراف نشان می دهد) را منهدم می کند، خوب است.

محسن رضایی: سرعت آن چه قدر است؟ محمود احمدپور: به یک ماخ نمی رسد زیرا سرعت صوت است در حد سرعت صوت.

غلامعلی رشید: همین هواپیما را می گویی؟ [سرعت آن] ۶۵۰ یا ۶۰۰ [کیلومتر] است مثل فالتکون. محمود احمدپور: ۷۰۰ [کیلومتر] یک مقدار بیشتر است. پیشتیبانی نزدیک است. ۱۵۰۰ کیلو بمب می تواند بریزد، جت است. دو تا موتور "رولزرویس" دارد که انگلیسی است [اما] تحت لیسانس رومانی ساخته می شود. بیشتر تأسیسات و تشکیلات داخلی آن فرانسوی - آلمانی و انگلیسی است ولی رومانی ها سرویس دهی می کنند، ولی از یک نظر خوب است چون ما می توانیم مدرن آن را بسازیم. دو نفر خلبان با ما بودند خودشان به عنوان کمک خلبان در هواپیما نشستند و پرواز کردند. این

* دفتر ۱۶۹۰، ص ۵۰-۴۷.

در این جلسه ای با حضور محسن رضایی فرمانده کل سپاه پاسداران، غلامعلی رشید، محسن رفیق دوست وزیر سپاه، محمود احمدپور جانشین وزیر سپاه، اکبر غمخوار و چند تن دیگر از مسئولان پشتیبانی سپاه درباره ی موضوعات مختلفی برای خرید تجهیزات نظامی از جمله هواپیماهای بمبافکن، هواپیماهای آموزشی، بالگرد و چگونگی حمل تجهیزات خریداری شده به کشور گفت و گو شد. در این گفت و گوها درباره ی ویژگی های هواپیماهای نظامی خریداری شده، قابلیت ها و محدودیت های آنها نحوه پرداخت قیمت تجهیزات

و تدابیر سپاه برای قانع کردن مسئولان کشور برای تأمین ارز مورد نیاز لوازم خریداری شده مورد اشاره قرار گرفته است که نشان دهنده مشکلات جمهوری اسلامی در دستیابی به سلاح ها و تجهیزات پیشرفته در بازارهای جهانی و قانع شدن به خرید تجهیزات نظامی از برخی کشورهای اروپای شرقی است. در این جلسه همچنین آخرین وضعیت تولید

مهمات و نقاط قوت و ضعف آن، تقویت پدافند هوایی سپاه و ضرورت خودکفایی در صنایع نظامی و آخرین اطلاعات مربوط به خریدهای پراکنده توسط وزارت سپاه ارائه و درباره ی هر کدام از آنها بحث شد. مشکلات عدیده سپاه و ناچاری در تأمین تجهیزات نظامی برای اجرای عملیات ها در هشتمین سال جنگ است. قسمت هایی از مباحث جلسه که توسط مجید نداف راوی مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس در قرارگاه خاتم الانبیا^(ص) سپاه پاسداران ثبت و ضبط شده در ذیل آمده است:

تأمین نیازهای تسلیحاتی
نیروهای مسلح ایران یکی از
دغدغه های اصلی مسئولان
سیاسی و نظامی کشور در
۸ سال دفاع مقدس بود.

برادران سیدیچی صفوی، محمدباقر نیک‌خواه، محسن رفیق دوست، فتحیان، آسودی و تعدادی از برادران سپاه؛ ۱۳۶۴/۱۲/۲۰

کرد. روزی که ما را بردند میدان تیر نشان دادند جای محدودی بود زمین‌ها را هم کشاورزها آمده بودند گرفته بودند زیاد نمی‌توانستند مانور کنند ما مانورهایی که کردیم یک توپ زد. نزدیک به اف-۵ است.

غلامعلی رشید: نه خیلی پایین‌تر از اف-۵ سرعتش ۱۲۰۰ است این ۶۰۰ تا است.

محسن رضایی: قیمت آن چه قدر است؟ محمود احمدپور: حدوداً نزدیک به ۵/۵ [میلیون دلار] قیمت دادند هواپیمای آموزشی هم که خریدیم ۴۰-۵۰ روز دیگر می‌آید. این را ۸۰۰ هزار دلار قیمت داده بودند که ۴۰۰ و خرده‌ای [هزار دلار] قرارداد بستیم، این‌ها معامله بلد نیستند همین جوری قیمت می‌دهند. علت این هم که دارند به ما می‌فروشند نیاز داخلی دارند. صنایع آن‌ها وضعیت سنگین پیدا کرده به علت وضعیتی که همه کشورهای شرقی دارند.

محسن رضایی: این‌ها نفت هم از ما قبول می‌کنند؟ محمود احمدپور: بله همه نفتی هستند.*

* منظور تحویل سلاح در مقابل دریافت نفت می‌باشد.

هواپیما راکت‌های هوا به هوا دارد که البته به نتیجه نرسیدند ولی آن بحثی که گفتید دنبال کنید که هوا به هوا باشد این را روی راکت هم دیدیم.

محسن رضایی: بردش چه قدر است؟ محمود احمدپور: حدود ۸ کیلومتر. ان‌شاءالله بتوانند روی این هواپیما نصب کنند.

محسن رضایی: حالا این آماده بود؟ راکت ساخته شده است؟ چرا

راکت می‌گویند باید بگویند موشک؟ محمود احمدپور: بله راکت است ما دیدیم، راکت هدایت‌شونده که نیست که از یک مسیری نور را تعقیب کند یا حرارت را تعقیب کند اون طوری نیست که برنامه بدهید با برنامه برود [بنابراین] می‌شود راکت.

محسن رضایی: با موشک چه فرقی دارد؟ محمود احمدپور: موشک هدایت‌شونده است، برنامه بهش می‌دهی و می‌رود به هدف می‌زند. فرق موشک و راکت در هدایت است.

محسن رضایی: شما گفتید در تحقیقات است یعنی چه؟

محسن رفیق‌دوست: یعنی به تولید انبوه نرسیده است.

محمود احمدپور: یعنی هنوز نسبت به نصب موشک به روی این هواپیما و شلیک آن به نتیجه نرسیده‌اند، این مهم است. راکت‌های ۱۲۲ میلی‌متری دارد که چیز مناسبی است و خودشان عقیده داشتند که با آن می‌شود کشتی هم زد یعنی عملیات دریایی

محمود احمدپور: ما از همه کارخانه‌هایشان بازدید کردیم. حواسمان است. ما یک پیشنهاد به آقای رفیق‌دوست دادیم که این‌ها حاضرند بحث انتقال تکنولوژی هواپیما را هم بکنند. در این حد، چون نیازمندند.

محسن رضایی: حُب بهتر، هم‌زمان آورده شوند. محمود احمدپور: یکی از این هواپیما را سریع بیاوریم تهران، چون آن‌ها مشکلی که دارند [این است که] می‌خواهند با سر کچل ما آزمایش کنند، چون اصلاً نیاز همین است جنگ ندارند و در شرایط صلح به سر می‌برند. تجربه ندارند و می‌گفتیم چرا موتور بهتری نمی‌گذارید یا چرا یک سری کارهای دیگر نمی‌کنید؟ می‌گفتند ما اگر بخوایم آزمایش شکست بکنیم یعنی نقاط شکست را روی هواپیما بررسی کنیم این قدر پول می‌خواهد. این قدر زمان [می‌خواهد] ما نمی‌توانیم. یعنی این قدر وضعشان ناجور است. در حالی که ما می‌توانیم مسائل مختلف را سریعاً روی هواپیما آزمایش کنیم. خلبانان ما می‌گفتند این هواپیما پویاپ نمی‌کند یعنی مثل مانوری که هواپیماهای اف-۴ خودمان می‌کند که ۴۵ درجه هواپیما را می‌گیرند بالا [و بمب را] رها می‌کنند می‌گردند، سریع نمی‌تواند انجام دهد. آن‌جا امکان آزمایش نبود به بچه‌ها اصرار کردیم یک فروند بیاوریم ایران حتماً ببینیم که پویاپ می‌کند یا نه چون برای ما مهم است، برای پشتیبانی نزدیک توی خط مهم است.

محسن رضایی: حالا پویاپ و سوپاپ نمی‌خواهد شما زود بیاورید (خنده)

غلامعلی رشید: این هواپیما داخل را هم نمی‌تواند بمباران کند یعنی شما نمی‌توانید مأموریت دهید برود موصل، سرعتش خیلی کم است. نصف اف-۵ است ۶۵۰ کیلومتر در سرعت است.

محمود احمدپور: نه، از نصف اف-۵ بیشتر است. محسن رضایی: بابا ما که الان هیچی هواپیما

محسن رضایی: حُب الحمدالله، بخرید، ۱۰۰ تا بخرید ازشان.

محمود احمدپور: بحثی که دارد این است که اگر بخوایم تجهیزات غربی روی آن بگذاریم باید ارز آن را بدهیم چون خودشان می‌گویند ما خودمان تولید نمی‌کنیم.

محسن رضایی: پس چه طوری نفتی هستند؟ محمود احمدپور: با آلمان که شما بخواهید معامله کنید نفتی نیست، ارزی است.

اکبر غمخور: مثلاً ۳۰ درصد ارزی است ۷۰ درصد نفتی.

محمود احمدپور: ببینید برادر محسن! در دنیا

سیستم‌های هدایتی - ارتباط هوایی همین سیستم‌هایی است که به خلبان برنامه می‌دهد که به کجا برود، بهترین آن‌ها غربی است. در هر صورت هواپیماهای بسیار خوبی بود. بچه‌ها هنوز آن‌جا هستند دارند قرارداد را می‌بندند و بمب‌های ۲۵۰ کیلویی، ۵۰۰ کیلویی، ۱۵۰۰ کیلویی هم می‌شود رویش بست، با آن انواع مانورها را می‌شود کرد.

محسن رضایی: برای چند تا؟ برای ۲۰ تا قرارداد بستید؟

محمود احمدپور: ما ۲۵ تا بستیم با تمام وسایل آموزشی.

محسن رضایی: این چیزهای جانبی را شما بگیرید حتماً، مثلاً تست را که همه چیز هواپیما قبلاً باید تست شود بعد پرواز کند حتماً بگیرید حواستان باشد چون صنعت جدید ما هنوز وارد این نوع خریدها نشده این تست* خیلی مهم است.

* تجهیزات تست سالم بودن هواپیما.

روی آوردن به سلاح‌های ساخت کشورهای شرقی، تولید بعضی تجهیزات و قطعات در داخل کشور از جمله راه‌هایی بود که تا حدی نیازها را برآورده می‌کرد.

برادران سیدیچی صفوی، محمدباقر قالیباف، اکبر غمخور و محمود احمدپور؛ ۱۳۶۶/۰۸/۱۵

را) رفتیم ۱۰ فروند قرارداد بستیم راه معامله باز شده است، هواپیمایی به نام تی ۸۲۳ ساخت رومانی و آموزشی است.

محسن رفیق دوست: یک ماه دیگر می آید. محسن رضایی: (با خنده) دیگه وصل شدیم به رومانی! چین چه شد؟

محمود احمدپور: چینی ها هنوز چراغ سبز نشان ندادند، هواپیمای آموزشی هم ندارند یعنی هواپیمایی که خلبانها را از تک سیلندر شروع کنیم (آموزش بدسیم) بعد بیاییم سوی توربو و سپس روی [هواپیماهای] جنگی. ما هواپیمای آموزشی نداشتیم [هواپیمای] سسنا ۲-۳ تا بود آن هم از این "بونانزا" بود چیزی نداشتیم. این هواپیما هواپیمای آموزشی خیلی خوبی است و خلبانان ما [سپاه] راه می افتند. رفتیم لهستان راجع به هلی کوپتر، هلی کوپتری که ۱۲ نفر را سوار می کند، ام.آی.دو، این یک هلی کوپتر روسی است. سوار شدیم، هوا هم ناجور بود بچه های خلبان ما با آن پریدند، این هلی کوپتر خیلی ضعیف بود هلی کوپترهای شرقی همه ضعیف هستند. روی ارتفاعات هم دیدیم جواب نمی دهد. هلی کوپترهای

نداریم. حالا ممکن است کیفیتش ضعیف باشد. غلامعلی رشید: بله ۲۰ تا خوب است. پرواز روی آسمان خودمان (خنده) در همین حد بد نیست.

محسن رضایی: ما موصل نمی خواهیم ما اول می خواهیم به وضع پدافندی مان برسد.

غلامعلی رشید: برای پشتیبانی هم سرعت می خواهد. یک ضعف این هواپیما سرعتش است.

محمود احمدپور: نه، سرعتش خوب است آقای رشید.

غلامعلی رشید: سرعتش خیلی پایین است، من می گویم نصف اف-۵ است.

محمود احمدپور: نه نیست آقا رشید. غلامعلی رشید: ۱۲۰۰ کیلومتر در ساعت می رود من خواندم.

محسن رفیق دوست: تو (رشید) از کجا می دانی ۶۰۰ تا می رود.

محمود احمدپور: ما خودمان خوانده ایم، در هر صورت سرعتش مناسب است. چون مانورها را می دیدیم. خوبی اش این است که خیلی ساده است. مهم ترین حُسن آن این است که سپاه اولین هواپیمایش را ساده انتخاب می کند، میگ ۲۱ خیلی پیچیده است با این که سرعتش ارجحیت دارد ولی پیچیده است این هواپیما ساده است سریع بچه ها می توانند یاد بگیرند.

محسن رضایی: هواپیماهای آموزشی چه شد؟ محمود احمدپور: اونها (هواپیماهای آموزشی

محمود احمدپور: در آب که گفتیم آن دفعه، می‌تواند ببرد. گفتیم قضیه چیست؟ برای آب دو موتور درست می‌کنند که با یک موتور کارهایی را بتواند بکند این اگر با یک موتور برود کله [سرنگون] می‌شود یعنی هر دو موتور آن هم باید همواره کار کند.

غلامعلی رشید: حالا می‌تواند برود روی آب؟ وسایل ناوبری دارد؟ اگر ندارد نمی‌تواند برود.

محمود احمدپور: می‌تواند برود روی آب، نه، بحث مسائل ناوبری نیست.

غلامعلی رشید: هلی‌کوپترهای هوانیروز نمی‌رود روی آب. یک مقداری مه‌آلود باشد نمی‌رود.

محسن رضایی: آقای رشید، باباجان! این‌ها که [مهم نیست] شما جوری بحث می‌کنید مثل این که تمام امکانات مدرن دنیا در اختیار ما هست. این طور که نیست برادر من.

محمود احمدپور: بهترین هواپیماهای آموزشی در دنیا تو کانوست بعد Y.P.C است. برزیلی‌ها تا به حال نمی‌دادند، حالا راضی شدند قرارداد را بستیم همان سوئیس تمام شد. قرارداد آن ۱۵ فروند است هر کدام یک کاری می‌کند.

محسن رضایی: پس جمعاً یک ۱۵ [فروند] و یک ۱۰ [فروند] قرارداد بسته‌ایم.

محمود احمدپور: این ۱۰ فروند برای رده اول است بعد می‌آیند روی پی.سی.سون و یا توکانو، توکانو جنگی هم هست مثل همان که عراقی‌ها می‌آوردند قارقارکی [هواپیماهای Y.P.C]ها در خط، این از همان نوع و بهتر از آن هم می‌باشد.

محسن رضایی: رومانی‌ها چی؟ بمب‌بر [بمب‌افکن]ها را؟ قرارداد بسته‌اید؟

محمود احمدپور: بله ۲۵ فروند [قرارداد بسته‌اند].

در ادامه جلسه درباره چگونگی انتقال هواپیماهای خریداری شده به ایران گفت‌وگو شد.
محمود احمدپور: ۱۰ رو پیش بچه‌ها داشتند کار

ام.آی.دو را جدیداً لهستانی‌ها اصلاح کردند موتور کانادایی گذاشتند آلیسون-کانیا هلی‌کوپتر خوبی است می‌شود ۱۲ نفر را برد مجروح جا به جا کرد و کالا حمل و نقل کرد.

غلامعلی رشید: امروز هلی‌کوپتر خیلی مهم‌تر از هواپیما است.

محمود احمدپور: هلی‌کوپترهای ام.آی.دوها حاضر است قرارداد هم بسته شده بود، اما همه سیستم آن روسی است اگر بیاید باید آلوده شویم. بعد بخواهیم تبدیل کنیم به سیستم غربی، کلی مکافات دارد ولی قرارداد را بستیم بچه‌ها همه کار را کردند ۹۰ درصد آماده است. یک حسن دیگر

این است که دانه‌ای [هر فروند] ۴۵۰ هزار دلار است و تهارتری است. کاری که نهایت می‌توان کرد این است که بیاوریم در آموزش بپرند که باز هم در دسر دارد یعنی دو تا خلبان یک نفر دو نفر بغلش بنشینند می‌توانند در شرایط سخت کوهستانی یک کم بپرند.

محسن رضایی: قیمتش چه قدر است؟

محمود احمدپور: گفتم

۴۵۰ دلار است ارزان، مفت.

غلامعلی رشید: به اندازه قیمت یک نفربر.

محسن رضایی: چند نفره است؟

محمود احمدپور: نوشته در طراحی ۸ نفر ولی با بیش از ۴ نفر نمی‌پرد. این جاها (غرب کشور) خیلی سخت است ناهموار است شیب دارد شرایط حرارتی [دمای هوا] عوض می‌شود، همین‌طور در جنوب نمی‌تواند ببرد.

محسن رضایی: روی خلیج فارس در آب چه‌طور؟

در این گفت‌وگوها، ویژگی‌های هواپیماهای نظامی خریداری شده، قابلیت‌ها و محدودیت‌های آن‌ها نحوه پرداخت قیمت تجهیزات و تدابیر سپاه برای قانع کردن مسئولان کشور برای تأمین ارز مورد نیاز لوازم خریداری شده مورد اشاره قرار گرفته است که نشان‌دهنده مشکلات جمهوری اسلامی در دستیابی به سلاح‌ها و تجهیزات پیشرفته در بازارهای جهانی و قانع شدن به خرید تجهیزات نظامی از برخی کشورهای اروپای شرقی است

[انتقال هواپیماها] را انجام می‌دادند.

محسن رضایی: زمان‌بندی تحویل چه‌طور است؟ چه‌قدر طول می‌کشد؟ آیا با کشتی بیاوریمشان؟ محمود احمدپور: از نظر حمل و نقل مشکل داریم. اگر بخواهیم با کشتی بیاوریم دنیا را باید دور بزیم و از لحاظ زمینی مشکل کشورها [ای در مسیر]* را داریم با هواپیما آسان‌تر است. اما مشکلی که در بخارست (پایتخت رومانی) داشتیم، این بود که [در فرودگاه‌های آن] هواپیما ۷۴۷ نمی‌تواند بنشیند، رومانی کشور خیلی فقیری است خیلی وضعشان خراب است ولی صنایع هوایی خوبی داشتند یعنی مدرن بود. کارخانه موتورسازی‌اش خیلی عالی بود. طبق بررسی که کردیم آن جا یک بندری به نام "کوامن تانتا" است که هواپیما می‌تواند آن جا بنشیند. می‌خواهیم هواپیماهای آموزشی را با هواپیمای C۱۳۰ بیاوریم یک [هواپیمای باربری] C۱۳۰ می‌خواهیم کرایه می‌کنیم که البته باید ارز بدهیم.

محسن رفیق‌دوست: C۱۳۰ از خودشان؟

محمود احمدپور: نه از کشور دیگر.

محسن رفیق‌دوست: چرا از خودمان نمی‌دهیم؟ محمود احمدپور: C۱۳۰ خودمان نظامی است نمی‌شود، باید زنگ بزیم [که هویت نظامی نداشته باشد] محسن رفیق‌دوست: با ۷۴۷ نمی‌توانیم؟ محمود احمدپور: نه. مشکل حمل هواپیماها را داریم. ان‌شاءالله حمل می‌کنیم.

محسن رضایی: یعنی الان ما یک ۲۵ تا، یک ۱۰ تا، یک ۱۵ تا هواپیما قرارداد بستیم، می‌شود ۵۰ تا؟ محمود احمدپور: بله.

غلامعلی رشید: این ۵۰ تا چه قدر می‌شود؟ محمود احمدپور: حدود ۲۰۰ میلیون دلار [هواپیماهای] توکانو هم حاضر است عین

* کشورها به خاطر تحریم، محموله‌های مربوط به ایران را بازرسی و کنترل می‌کنند و هواپیما جزو اقلام ممنوع می‌باشد.

قارقارکی‌هاست هواپیمای خوبی است آرژانتینی‌ها نمی‌دانند ولی حالا حاضر شدند، در مقابل نفت است. تو کانو هم که قراردادش را در مقابل نفت بستیم ۳۰ به ۷۰ است یعنی ۷۰ درصد تهاتری است. اکثر قراردادهای ما نفتی است الحمدالله.

محسن رضایی: پس با آقای آقازاده (وزیر نفت) بیشتر کار کنید با ایشان جلسه بگذارید راهش بیاندازید. محسن رفیق‌دوست: ما با ایشان مشکلی نداریم. باید سقفی بالاتر از ارز [مصوب] را از یک جایی به ما اجازه بدهند که هزینه کنیم. هر سقفی به ما بدهند عمل می‌کنیم. نه که [بگویند] ارز. [فقط] همین

[مقدار] است. یعنی بالاتر از سهمیه ارز ما بگویند [مثلاً] شما حق دارید ۵۰۰ میلیون دلار [یا] یک میلیارد دلار [یا] هزینه کنید.

افشار: این [پیشنهاد اگر] بیاید شورای عالی پشتیبانی جنگ، تصویب می‌شود و مسئله‌اش حل می‌شود.

محسن رفیق‌دوست: خوب باید آقای هاشمی [رفسنجانی] و دیگران قانع بشوند.

افشار: حُب، این مبلغ اضافه‌تر، نفت می‌خواهند، قانع شدن نمی‌خواهد، زود جا می‌افتد.

محمود احمدپور: تو کانو هم خیلی هواپیماهای تمیزی هستند می‌گویند با "ام.کیو" ها با هم می‌دهیم.

محسن رضایی: ام کیو چی هست؟

محمود احمدپور: یعنی هواپیماهای بدون خلبان. محسن رضایی: ما گفتیم به جای تعدادی که این‌ها می‌گفتند یک سایت سبکی را انتخاب کنید.

محمود احمدپور: سبک کردند دیگر.

رضایی: قیمت آن چه‌قدر است؟

محمود احمدپور: ما از همه کارخانه‌های رومانی بازدید کردیم. این‌ها حاضرند بحث انتقال تکنولوژی هواپیما را هم بکنند، چون نیازمندند.

محسن رفیق دوست: ۱۷ میلیون دلار.

وضعیت تولید مهمات در داخل کشور

در ادامه جلسه وضعیت ساخت مهمات و ادوات توسط کارخانه‌های صنایع نظامی و نقاط قوت و ضعف آن و ضرورت توسعه و تقویت خود کفایی در صنایع نظامی و همچنین نحوه تأمین ارز برای خریدهای خارجی نیروهای مسلح و آخرین اطلاعات مربوط به خریدهای پراکنده خارجی توسط وزارت سپاه و تدابیر انجام شده برای تأمین بخش‌هایی از نیازهای تسلیحاتی سپاه مورد بحث و گفت‌وگو قرار گرفت.

اکبر غمخور: تولید [مهمات خمپاره] ۱۲۰ پایین آمده است.

محمود احمدپور: [میزان تولید] الان ۳۰۰۰ گلوله است. اکبر غمخور: الان به علت تعطیلات [نوروز] نمی‌توانیم آمار دقیق بدهیم. البته آمار مصرف در این دوره پایین بوده است.

محسن رضایی: موجودی [مهمات خمپاره] ۱۲۰ در انبارها چه قدر است.

اکبر غمخور: الان باید حدود ۳۰ هزار [گلوله] داشته باشیم. البته این چند روزه را تولید حساب نمی‌کنیم تولید از اول هفته پیش شروع شده و مینی کاتیوشا را در روز ۳۰۰۰ [موشک] مرتب تولید و تحویل می‌دهد. [گلوله خمپاره] ۱۲۰ میلی متری هم ۲۰۰۰ تا ۳۰۰۰ [عدد]. محسن رضایی: [تولید موشک] کاتیوشا وضع بهتری داشته و از اول خوب بوده است یعنی فراز و نشیب خمپاره را نداشته است، چرا؟

اکبر غمخور: اشکال یا تولید را [می‌گویید]؟ محسن رضایی: هر دو، هیچ اشکالی نداشته است؟

اکبر غمخور: برای این که همه‌اش مال خودمان [سپاه] است.

محمود احمدپور: نه! علت اساسی‌اش این است که مواد "ناریه" * آن را کلان خرید کرده بودند و آمده [وارد ایران شده] بود. مواد ناریه ۱۲۰ از اسپانیا خرید شده بود. اما کشتی اسپانیا مسئله دار شد. [اما مواد ناریه مینی کاتیوشا] از چین خریداری شد و این مواد قبلاً آمده بود.

اکبر غمخور: یعنی ما در مواد ناریه ۱۰۷ [مینی کاتیوشا] هیچ مشکلی نداریم ضمن این که کل قطعات آن را خودمان تهیه می‌کنیم مونتاژ آن هم دست خودمان است کارخانه‌اش دست خودمان است. حسن آن این است که صنعت اصلی آن در صنایع مملکت، دست خودمان است.

علیرضا افشار: یعنی کارخانه تولیدکننده از [وزارت] صنایع نیستند دست خودمان [وزارت سپاه] است.

اکبر غمخور: این مهم است، آن‌ها اذیت می‌کنند کیفیت را بالا و پایین می‌برند ولی حالا [گلوله] خمپاره ۶۰ را مثلاً آقای کی و یا [خمپاره] ۸۱ را کارخانه تبریز عشقش بکشد می‌تراشد و اگر دلش نخواهد نمی‌تراشد، ولی همه چیز ۱۰۷ دست خودمان است نازل خودمان درست می‌کنیم، لوله آن را خودمان می‌زنیم.

محمود احمدپور: اساس این که تولید [خمپاره] ۱۲۰ ما بالا نرفت [مشکل تولید] مواد فشنگ پرتاب بود که آن را شروع کردند. الان [وزارت] صنایع روزی ۲ تا ۳ هزار عدد تولید می‌کنند. اما گلوله خمپاره ۶۰، کشتی اسپانیایی ۱۵۰۰۰ تا در دی ماه رسید؛ و مواد ناریه آن هم [برای تولید] ۵۰۰,۰۰۰ گلوله یک جا رسید.

اکبر غمخور: الان [در تولید خمپاره] ۶۰ مشکلی نداریم.

* مواد انفجاری.

اکبر غمخور: گفته‌ایم سقف تولید روزانه را ۱۰,۰۰۰ گلوله ببندند. الان برای انجام عملیات والفجر ۱۰ مشکل مهمات نداریم.

اکبر غمخور: غیر از این، استاندارد هم نیست. مثلاً صد جا پوسته [گلوله] زدند، هیچ کدام به هم نمی‌خورد.

افشار: مگر کنترل کیفیت نمی‌شود وقتی تحویل می‌گیرید.

اکبر غمخور: چرا! آخر مملکت استاندارد ندارد. محمود احمدپور: این‌ها عملاً در این فاز هستند که بچه‌های ما با آن‌ها دعوا می‌کنند.

افشار: مثلاً آقای علی‌زاده (معاون صنایع وزارت سپاه) می‌رود یک طرحی می‌آورد که مدیریت فلان کارخانه را بدهند به سپاه، خیلی خوب است بدهند سپاه.

محسن رفیق‌دوست: هر چه اتکای ما کمتر شود بهتر می‌توان عمل کرد.

محسن رضایی: ما پول نیاز داریم، همه چیز [نیازها] که خمپاره نیست برای گرفتن خمپاره جانمان به لب می‌رسد. محمود احمدپور: ما وابسته‌ایم.

اکبر غمخور: هر چیز جدیدی که بخواهیم تولید کنیم دو سال وقت می‌خواهد.

اکبر غمخور: ما به نتیجه رسیده‌ایم که خمپاره ۶۰ و ۸۰ دیگر به درد عملیات ما نمی‌خورد. باید برویم روی [خمپاره] ۱۲۰ و ۱۷۰ [مینی کاتیوشا] کار کنیم، ۱۰۷ از همه مهم‌تر است. تجربه نشان داد که اگر در تولیدات به جایی وابسته باشیم، قدرت مانور نداریم.

محمود احمدپور: تا زمانی که مواد اولیه و [نیازها را] در داخل تولید نکنیم وابسته هستیم، مگر وابستگی چیست؟ مواد دهمپایی پلاستیکی، کبریت و همه چیز که در اطراف شما می‌باشد خارجی است. محسن رفیق‌دوست: ان‌شاءالله کارخانه‌ای که می‌آوریم، مواد منفجره - کارخانه گردن کلفتی داریم - تهیه می‌کند. یعنی تی.ان.تی، باروت، سوخت موشک را خودمان درست می‌کنیم.

محمود احمدپور: از دو سال دیگر خودکفای شویم. محسن رفیق‌دوست: حداکثر تا دو سال.

محمود احمدپور: هیچ مشکلی نیست تمام مواد ناریه دارد می‌آید.

اکبر غمخور: گفته‌ایم سقف تولید روزانه را ۱۰,۰۰۰ گلوله ببندند. الان برای انجام عملیات مثل عملیات (والفجر ۱۰) هیچ مشکل مهمات نداریم. محسن رضایی: خُب ما این قدر زیاد مصرف نکردیم.

اکبر غمخور: باشد ما تازه مهمات فاو را دست نزدیم در این عملیات (والفجر ۱۰) مهمات فاو را که داده‌ایم، هنوز هم هست. مهمات این جا [اشاره به منطقه حلبچه] هم همه یگان‌ها دارند و مصرف نکردند. توی بنه‌ها هم مهمات داریم.

محسن رضایی: به خطوط دفاعی باید مهمات ۶۰ بدهند.

اکبر غمخور: سهمیه [مهمات] جبهه جنوب را اضافه کردیم [مهمات خمپاره] ۶۰ را دو برابر کردیم. در خطوط پدافندی‌شان ۶۰ که کنترلشان دست خودمان است، اگر بخواهیم اضافه‌تر هم می‌کنیم. اکبر غمخور: [یگان‌های پدافندی] ۱۲۰ را ممکن است نتوانند بزنند ولی محدودیت [خمپاره] ۶۰ را برداشتیم. خمپاره ۶۰ روزی ۱۰ هزار تا فشنگ می‌زنیم یعنی هیچ مشکلی نداریم کیفیت آن هم خوب شده است.

غلامعلی رشید: سهمیه پدافند را بیشتر کنید.

اکبر غمخور: ما به نتیجه رسیده‌ایم که خمپاره ۶۰ و ۸۰ دیگر به درد عملیات ما نمی‌خورد. باید برویم روی [خمپاره] ۱۲۰ و ۱۷۰ [مینی کاتیوشا] کار کنیم، ۱۰۷ از همه مهم‌تر است. تجربه نشان داد که اگر در تولیدات به جایی وابسته باشیم، قدرت مانور را نداریم.

محسن رضایی: باید بخشی از یک چیز دست خودمان باشد و بقیه‌اش را از کشورهای دیگر استفاده کنیم اشکال این است که هیچ چیز دست خودمان نیست.

محسن رضایی: کارخانه‌ی چیست؟

محسن رفیق‌دوست: این کارخانه نزدیک ۱۰ هزار تن تی.ان.تی، ۱۵۰۰ تا خرج کاتیوشا، ۱۰۷ و ۱۲۲ درست می‌کند.

محمود احمدپور: یک تأسیسات دانمارکی است. محسن رفیق دوست: ان‌شاءالله و ضعیفان روز به روز بهتر می‌شود اما سپاه باید برای نگهداری ابراز، برنامه‌ریزی اساسی کند. باید فکر و برنامه‌ریزی کنیم. محسن رضایی: صیاد می‌گفت ارتش ۹۰۰ تا توپ ۱۲۲ [میلی متری] خریده است.

اکبر غمخوار: نه نخریده است.

محسن رفیق‌دوست: چه قدر؟ ما برایشان

خریدیم ۱۰۰ تا است. خریدند و آوردند، حالا مهماتش را ندارند. [درخواست] دادند آقای روحانی و ایشان نامه نوشت به من.

در این جلسه همچنین درباره اعتبارات اختصاص یافته به ارتش و سپاه برای خرید تجهیزات از خارج از کشور صحبت شد. ابتدا برادر احمدپور معاون وزارت سپاه درباره میزان ارز تخصیص

یافته به سپاه پاسداران و ارتش جمهوری اسلامی در سال جاری گفت: یک مسئله مهمی که شما باید توجه کنید [میزان] ارز ارتش است که امسال یک میلیارد و ۳۰۰ [میلیون دلار است]. به هر حال یک میلیارد بیشتر گذاشتند برای ارتش.

محسن رفیق‌دوست: ۴۵۰ [میلیون دلار آن] فقط پول پدافند است.

محسن رضایی: یعنی از سال قبل بیشتر است.

محمود احمدپور: نه، از سال قبل بیشتر نیست.

محسن رفیق‌دوست: یک خورده کمتر است.

محمود احمدپور: از ما [سپاه پاسداران] بیشتر است. محسن رفیق‌دوست: ما سال قبل یک میلیارد و پنجاه [میلیون دلار] داشتیم سه تا [۳۰۰ میلیون دلار] از ارتش کمتر بود.

محمود احمدپور: مگر چه قدر می‌جنگند.

محسن رضایی: شما با آقای هاشمی صحبت کنید که هر کس می‌جنگد به او ارز دهند. پدافند را هم شما حساب کردید؟

محمود احمدپور: نه، بدون پدافند. ۳۵۰ میلیون بودجه پدافند دست آقای روحانی است.

اکبر غمخوار: البته همه‌اش را به ارتش می‌دهد.

محمود احمدپور: (خطاب به فرمانده کل سپاه) نه با ایشان صحبت کردیم قرار شد سهم خودمان را جدا کنیم. قرار بود با آقای رفیق‌دوست و آقای رفان برویم جلسه بگذاریم ولی اگر شما باشید تأثیر دارد. رضایی: من گفتم خودم می‌روم با ایشان صحبت می‌کنم چون می‌ارزد.

اکبر غمخوار: [آقای حسن روحانی] گفت بیاید جلسه بگذارید صحبت کنیم.

محمود احمدپور: هزار تا [قبضه ضد هوایی] ۲۳ را قبول کرد ولی باید سیستم بخیریم.

محسن رضایی: ۲۳ چیست؟

محمود احمدپور: آقای هاشمی به ایشان [حسن روحانی] گفته بود برای بچه‌های سپاه [پول] ۱۰۰۰ تا [قبضه ضد هوایی] ۲۳ [میلی متری] را کنار بگذار، این را هم قبول کرده بود گفتم بحث سیستم با شما داریم بحث موشک را داریم گفت: چه موشک‌هایی؟ گفتم؛ حالا اطلاعاتش را بعداً می‌گوییم، قرار شد با آقای رفان جلسه بگذاریم که هنوز جلسه برگزار نشده است.

مشکل خرید خودرو از ژاپن و پای بند نبودن چین

به تعهدات تسلیحاتی خود

ایجاد محدودیت در خرید خودروهای مورد استفاده

محسن رفیق‌دوست: ان‌شاءالله با کارخانه‌ای که می‌آوریم، مواد منفجره تی.ان.تی، باروت و سوخت موشک را خودمان درست می‌کنیم.

— از راست: احمد غلامپور، محسن رفیق دوست و حسین خرازی؛ قرارگاه فرماندهی در جبهه جنوب؛ ۱۳۶۱/۱۱/۱۶

محمود احمدپور: از اردیبهشت [امسال ورود] ۲۶۰۰ [دستگاه] وانت جدید کمک‌دار شروع می‌شود.

اکبر غمخوار: پاترول می‌آید [اما] اصلاً سیستم نگاه‌داری و قطعه نداریم.

محمود احمدپور: بالاخره مشکل شمارا حل می‌کند.

اکبر غمخوار: حل می‌کند، اما خیلی زود همه خراب می‌شوند.

محسن رضایی: کیفیت آن‌ها مثل پاترول است. پاترول‌ها که اصلاً به درد نمی‌خورند.

محمود احمدپور: به تویوتا نمی‌رسد ولی یک درجه پایین‌تر از تویوتا است اما در جاهایی مثل حلبچه جواب می‌دهد. ۱۰۰۰ تا وانت تویوتا (راهش) را باز کردیم. راضی شدند و دادند. این‌ها در ژاپن بارگیری شده است.

یگان‌های سپاه پاسداران و پای‌بند نبودن برخی کشورها از جمله ژاپن و چین به قراردادهای خود با جمهوری اسلامی که عمدتاً به دلیل فشار امریکا و کشورهای غربی صورت می‌گیرد از جمله مشکلات پیش روی سپاه در تأمین این گونه نیازها است، تا جایی که قرارگاه‌ها بخشی از نیازهای خود را از طریق لشکرهای تابعه تأمین می‌کند. این موضوع در ادامه جلسه مورد بحث قرار گرفت. گفت‌وگوها حاکی از مشکلات عدیده سپاه در تأمین تجهیزات لازم برای اجرای عملیات‌ها در هشتمین سال جنگ است. این در حالی است که رژیم عراق در تأمین نیازهای لجستیکی و تدارکاتی ارتش این کشور از طریق همین کشورها با کمک دلارهای نفتی برخی کشورهای عربی به ویژه عربستان و کویت دچار هیچ محدودیتی نیست.

تحریم نشوید. فقط کره شمالی است که با ما هیچ مشکلی ندارد.

محسن رضایی: کره شمالی تا به حال چیزی از طرف شوروی‌ها [به ما] نگفته؟

محسن رفیق دوست: نه! اصلاً هیچی نگفته‌اند. می‌خواهیم در مورد میگ ۲۳ با آن‌ها [چینی‌ها] صحبت کنیم تا ببینیم به کجا می‌رسد.

غلامعلی رشید: البته او پول می‌خواهد، دلار می‌دهید؟

محسن رفیق دوست: تا حالا ۲ میلیارد دلار خرید کرده‌ایم.

محسن رضایی: ما [سپاه] و ارتش؟

محسن رفیق دوست: فقط ما [سپاه پاسداران]

اکبر غمخوار: به ارتش هم ۵۰۰ [میلیون دلار] دادند.

محسن رفیق دوست: ما و ارتش در عرض دو

سه سال گذشته از چین ۲/۵ میلیارد خرید کرده‌ایم

۱/۸۰۰ ما خرید کرده‌ایم بقیه را ارتش.

محمود احمدپور: چین به عربستان [تجهیزات]

داده و ما را به بازی گرفته‌اند.

غلامعلی رشید: [چینی‌ها] به عراق هم همه چیز

فروختند.

محمود احمدپور: عراق که دیگر هیچی [همه

چیز از چین دریافت کرده است].

محسن رفیق دوست: [خودداری فروش سلاح به

ایران را] به امریکا گران فروخته و فایده‌اش را بردند

البته ما را هم از هر گونه قرارداد دعوت کردند. در

جا به ایران آمدند و وزیر خارجه‌شان هم رفت امریکا

و گفت یا تکنولوژی مدرن بدهید یا به ایران اسلحه

می‌دهیم بعد هم دعوتشان را [از ما] پس گرفتند و

گفتند نیابید. (با خنده)

محمود احمدپور: انبوه‌ترین جا هستند ولی همه

را نقد می‌فرشند.

(پیاده نوار ۲۹۲۶۸، ۱۳۶۷/۱/۲۰، مجید نداف،

جلسه خاتم‌الانبیاء، صص ۲۵-۴۷)

محسن رضایی: بالاخره کی می‌رسد؟

محمود احمدپور: یک ماه دیگر، اواخر

اردیبهشت و حداکثر تا خرداد می‌رسد ۱۰۰۰

دستگاه آمبولانس خریدیم. اتوبوس، ۹۱۱ و

مینی بوس هیچ مشکلی نداریم وانت پیکان همه

حل شده. ۱۰۰ دستگاه جرثقیل ۱۰ تن خریدیم

که بحران داشتیم.

محسن رفیق دوست: امسال سال لجستیکی است.

امسال الحمدالله خوب بوده است. البته تا ۲ سال

پیش هیچی دستمان را نمی‌گرفت.

احمدپور: آقا محسن! ببینید ژاپنی‌ها به ما تویوتا

نمی‌دهند. آن‌ها ۵۰۰ تا ۵۰۰ تا می‌دهند ما آن روز

با آقای قاسمی در بانک مرکزی دعوا کردیم. حاج

آقای رفیق دوست هم لطف کردند تا بالاخره [اعتبار]

باز شد در ضمن [اعتبار] ۵۰۰ تا دیگر را هم چند

روز پیش باز کردیم البته ۵۰۰ تا نداد و ۳۹۵ دستگاه

دادند. یعنی این قدر ما را اذیت کنند جمعاً ما

توانستیم هزار دستگاه وانت بیاوریم.

محسن رضایی: قیمت را که افزایش نداده‌اند؟

محمود احمدپور: قرار بود مقداری تخفیف

بدهد اما دیگر نمی‌دهد چون می‌گوید قرار بود

۱۰ هزار تا بخرید.

اکبر غمخوار: هزار دستگاه را تخفیف نمی‌دهند.

غلامعلی رشید: یعنی شما حاضرید بخرید اما

آن‌ها نمی‌دهند؟

اکبر غمخوار: غربی‌ها به او [ژاپن] اجازه نمی‌دهند.

محمود احمدپور: بله، ما حاضریم بخریم و اصلاً

مشکلی نداریم.

اکبر غمخوار: قرار شد حاج آقا [رفیق دوست]

یک سفر به ژاپن برود.

محمود احمدپور: این [ژاپن] هم ما را معطل

کرد، تا بازار را از دست ندهد.

محسن رفیق دوست: خیلی از قراردادها را که

می‌بندیم می‌گویند مشروط به این است که شما